

IRODALMI-KULTURÁLIS FOLYÓIRAT

II. ÉVFOLYAM 1. SZÁM
2012. MÁRCIUS

ÁRA 200 Ft

József Attila: Tavasz van! Gyönyörű!

Tavasz van, tavasz van, gyönyörű tavasz,
A vén Duna karsú gőzösökre gondol,
Tavasz van! Hallod-e? Nézd, hogy karikázik
Mezei szagokkal a tavaszi szél.

Jaj, te, érzed-e? Szerető is kéne,
Friss, hóvirághúsú, kipirult suhanás.
Őzikém, mondanám, ölelj meg igazán!
Minden gyerek lelkes, jóízű kacagás!

Tavasz van, gyönyörű! Jót rikkant az ég!
Mit beszélsz? Korai? Nem volt itt sose tél!
Pattantsd ki a szíved, elő a rügyekkel -
A mi tüdőnkől száll ki a tavaszi szél!

Gáspár Pál Szilveszter: Napraforgók

Mozgainé Palotár Mária: Falusi tavasz

Csuka Zoltán: Árvácska

Árvácska, árvácska,
Börtönudvar kis virága,
Rabok fáradt mosolygása,
Szirmod sötét bársonyára
Ráhullott a nap sugára.

Árvácska, árvácska,
Tűnt otthonok melegsége,
Csend, szeretet, enyhe béke,
Tépett lelkek menedéke,
Kárhozottak csillagképe.

Árvácska, árvácska,
Csüggedt szívek biztatója,
Elsüllyedt múlt takarója,
Szelíd színed szívünk ójja,
Bánatunk csitítgatója.

Árvácska, árvácska,
Csak keringünk körbelépve,
Körbe-körbe megigézve,
S úgy nézünk fel a kék égre,
Mint elforgó messzeségre.

KARÁCSONY ISTVÁN

A tél ünnepe

Puhán süpped a csönd,
 a hó-szagú levegő nem mozog... áll a sötétben.
 Messzi-vonat füttye hallik s távoli zaj.
 A vonat elment, a csend tovább lapít.
 Hó kezd esni álmatagon,
 kristályterítő száll a földre le.
 Csillognak a poharak a fehér asztalon,
 s a karácsonyfát díszítő gyermekek arca pirosra hevül.
 Csillagszóró szórja fényét,
 a karácsonyi kalács illata bajt vív a fenyőével,
 amelynek gyantája itt-ott kiserken.
 Szeretet tölt be most minden lelket,
 az érző szívekben lustán terül.
 Harmadiknak az iménti szagviadalhoz,
 most belopózik a pecsenyéé,
 döllyfösen tölti ki az egész lakást,
 kiverve onnan illat-társait.
 Szaloncukor-árny táncol a falon,
 míg a gyertyák lobogva énekelnek
 boldog Betlehemről.
 Sercegő tálból ügyesen emel a gazdasszony piros falatot,
 az egyik gyerek máris többet akar, s kap, ha megette.
 - Míg esznek, csend van,
 csak az öntött bor gyöngyözik lassan,
 először tisztán ízleli mind.
 Az öröm hullámain áttáncolnak az ajándékok a fenyő alá,
 ott kíváncsian nézik: melyik, kié?
 Derűsek az arcok.
 „Mennyből az angyal”-ra álló szájjal örülnek belül,
 kívül egy könnycsepp tolakszik a szemből,
 ... már, már a földre kerül.

Fehér

Fullad a hószínű tájban az őskutyaszán.
 Hősi titánként állnak a kótyagos dombok,
 s nagy lapáttal malmoz az északi szél.

Pléh Krisztus rezeg a csöpp falu szélén,
 fagyos kezével tárja a jó utat
 a turista elé.

Füst gomolyog az egyszerű házból,
 fehérlik a ló, kutya, macska,
 szagot érez a szürke csikó.

Rőzsefüst tömjénzi a paraszti portát,
 nehéz felhőkkel játszik a csillagos ég.
 Szeretet kacsint a rőt ablakokból,
 kikezdve a tél erejét.

TISZAÖRSI NAGY ZOLTÁN

Tavaszi fagykár
(Rendszerváltozás)

Tél hava trónolt, jégreve karcolt, szélzene mordult,
 és a nagy ínség tépte a lelkünk, marta a gyomrunk,
 néma is voltunk, s néha, ha szóltunk, verte a szánk.
 Azt, amit értünk, azt, amin éltünk, s azt, ami volt még,
 kérte az éhes, kérte a testvér, kérte a szomszéd.
 Meztelenségünk rút szövvénye volt a falánk!
 Végre a télnek vasszorítását törte a felhő
 résumelegének fényteli súlya s érzelemkeltő
 álmovirággal jött a tavaszról enyhe sugár.
 S zengte: az élet új neszezésben, új dalok szárnyán
 újra virulhat. Ember az Ember! Új tavaszt várván
 szebb lesz a lány, és szép lesz a fény, ha lenge sudár.
 Vén a diófánk, csonka az ága, (sok vihar tépte),
 féreg is rágja, korhad a gesztje, foszlik a vértje,
 ámde a törzsben mélyen elásva él az erő.
 Gyöngytavasz bomlott, fűrgé kis szellő hozta a hírt, és
 bújt a sok hajtás több ezer rügyből, s álmosan hitték,
 hogy aki bátor, az lesz a nagy hős és a nyerő.
 Ám a tavaszban fagyderes éj jött lopva, orozva,
 és a meglévő eddigi nagy kárt sokra szorozta,
 mert a sok élénk, zsenge kis hajtás megfeketült.
 Életerős fánk újra kihajt majd, ámde a termés
 már kevesebb lesz. Kútba esett így rengeteg terv, és
 jó ideig majd szűkösen élünk s helytelenül.

1995

Szellemjárás

Jaj, buta szellem, éjszaka réme, bújj a sarokba,
 térdre leesve földre lapulj!
 Más, igaz szellem kell ide most már, s áligazságok
 régi hatalmát törje az új!

Domonkos Béla kiállításán

Örök időnek szól életműved,
 mert most itt nem csak nekünk mond sokat
 e sok szép – istenáldotta kézzel –
 bronzfénybe merevített gondolat.

„Az írónak azt a célt kell maga elé tűznie,
 hogy erkölcsileg megjavítsa a maga korát,
 máskülönben csak hiú mulattatója az
 embereknek.”

Honoré de Balzac

GRÓF MÁRIA**Nékem a költészet...**

Nékem a költészet szép gondolatok sora,
Nemes eszme nélkül ne írj verset soha.

Nékem a költészet szép szavak csengése,
Zenei ritmusok boldog ölelése.

Nékem a költészet történet, mi igaz,
Ha szépen megírom, sok embernek vigasz.

Nékem a költészet nagy-nagy csodálkozás,
Soraim rezgése csak szárnypróbálgatás.

RINYAI LÁSZLÓ**Nem a kisleány nézte**

Nem a kisleány nézte, hanem a mamáját,
gyönyörű melleit, csodaszép alakját,
karcsú derekát, gesztenyeszín haját,
száján kigyöngyöző, csókra álló fogát.

A Telivér Hóvirág mellette meg nem állt,
csak a fákon át vetett Rá mélylila pillantást.
Továbbbráncigálta makrancos kisleányát,
végigsimította finomhúsú combját.

ILKA ERZSÉBET**Csillagok...**

Fények, mik messze égnek,
gyöngyszemek, mik
az égen elférnek.

Világuk nekünk világol,
s jó, hogy
e világon is látható,
hogy ez
átható
fénykéve –
mintha érted
égne!

Ugye, így már más a fénye?

KREISCHER KORNÉLIA**Tavaszi**

A jácint, fejét lehajtva, tavaszt álmodik!
Tulipán, primula szirmait vízszintesre
tárva, szemérmetlenül napozik.
Az ibolya, levélárnyékba bújva,
szégyellősen kékben tárulkozik,
Tavaszt köszöntenek mind színes, új ruhában.

Én nézem őket, gyönyörködöm.
Mily élet-igenlés a rögzítőn!
Mennyi kacérság, mennyi öröm
sugárzik körém! Élem, köszönöm!

Köszönöm, hogy a Földön itt vagyok!
Hogy ennyi csodát megélhetek, láthatok.
Hogy nem ammónia-felhőben tengetem
e kapott lét időt, az életem.

Lehetnék lény a marsi sziken,
vagy bármelyik más égitesten.
Más Nap más sugarai alatt,
hol nem élhetnék meg ilyen Tavaszt!

**Mozgáiné Palotár Mária:
Zöld vázában orgonacsokrok**

SZABÓ AIDA (Jampa drolma)**Koloncok**

Kivont szablya arat
jajduló határon.
Fűsöprűm híjas foga
csípős széllel versenyben
megbarnult diófaleveleken.

Száraz törékeny csontok
fáról hullott koloncok,
hervadásukban a nyár
megkövesedett borostyán lehelete.
Szürkék, kócosak már a reggelek.

KÓSA MÁRTA**Tudom többé nem jössz vissza**

Szemed szemem fényét régen issza
ringató álom sodor hozzám
tépett éjek tisztán bűnösen
parázsos forrón
didergő hűvösen

minden mi történik
vágyad tékozló tüzében
lehetne élet
bekopognál - képzelem
s fakó tükörbe nézek
boldog percekét idézek

arcomra
már rég ráfagyott a félelem

tükröm cserepe
telet mutat

tükröm maradéka
nyers pozsgás friss tavaszt

tükröm fénye
gyönyörtől édes vad nyarat
hasogató ölelést

tükröm éle
szomorú őszi temetést.

Fordult a föld de hányszor
fordult a lét s Te játszol
céltalan életem
végtelen állomására
meg sose érkezem.

Tudom többé nem jössz vissza
könnyem már föld be sem issza
sírní nem lehet
torkomba szorítom
a képtelen könnyeket.

BOZÓ PATRIK KRISZTIÁN**Szonet a fájdalomhoz**

Ahogy siratnánk mind a világ végét,
Ahogy erdő könnyezi a telet,
Ahogy zokogja nyugat és kelet
Prométheusz végtelen szenvedését,

Ahogy gyertya könnyezi hűlt csonkjait,
Ahogy a Nap siratja a Holdat,
Ahogy ríjuk a csatában holtat,
Ha már nem kongatják szíve dobjait.

Ahogy anya siratja holt gyermekét,
Ahogy szorongatja kihűlt kis kezét,
Ahogy a nevét üvölti fájva,

Ahogy a rózsák koppannak a sírban,
Ahogy mikor éjjel születtem, sírtam,
Úgy fáj, hogy élve jöttem világra.

Gáspár Pál Szilveszter: Madonna gyermekével

Zúzmaragyöngyök
fák fagyott sóhajai –
gyöngybe fagyott bú.

TEMESI ÉVA**Tűnődés**

Lehet, hogy nem is Tégedet szeretlek.
Csak ráaggatom képzeletem tüzes
színeit egy bábura, aki belül üres.

A lángolás tán engem is elvakít.
Saját fényemtől már annyit sem látok,
hogy vaknak játszom szép tűzijátékot.

Lehet, hogy olyan meleget árasztok,
minden elolvad közelébe érve,
annyira Te sem emlékeztetsz jégre.

Lehet, hogy csak képzelem a szerelmet,
és poros, ódon Stradivariként
üres szobában örömodát zengek.

Lehet, annyira imádom a szépet,
hogy szédült Michelangelóvá válva
ráformázom Dávidot a halálra.

SZABÓ IMRE**Tavaszi ének**

Ébred a tavasz az érdi kertekben,
Virágját ontja a cseresznyefa.
Ébred a szívem is hálát rebegve,
S benne zeng édes, halk muzsika.

Köszönöm, Uram, az újabb tavaszt;
Nekem már ajándék minden napod.
Áldalak érte, ha rám tekintesz,
S öreg szolgálodat még élni hagyod.

Életem hadd legyen tebenned gazdag,
Mert áldásod osztod bőven reám:
Lehessek áldás én is másoknak,
Szentlelked küldjed mindig hozzám.

Így az öregség sok nyűgje sem bánt,
Lelkem ujjongva áll majd eléd.
Tudom, hogy napaim Hozzád vezetnek,
S Tenálad boldogság lesz majd a lét.

TILINGERNÉ GERLEI ILONA**Fogorvosnál**

Mint egy utas a repülőgépben,
úgy helyezkedem el a fogorvosi székben.
Félni nincs okom,
s a kockázatot vállalom.

Nem idegesít most a várakozás,
hisz ez csak egy elképzelt utazás.
Szemembe vakít élesen a lámpa,
szívem vad ritmust ver zakatolva.

Ne félj – magamat így biztatom,
miközben az injekciótól már zsibbadok.
Pilóta-orvosom bekapcsolja a fűrógép-motort,
s én világos nappal látok fényes csillagot.

Csend vesz körül hirtelen,
halkul a motorzaj, landol képzeletbeli repülőgépem,
orvosom hívja következő páciens- utasát,
ki átélheti e furcsa utazást.

MÁJER JÓZSEF**A kopasz hegyen**

Futva menekültem a kopasz hegyre.
Kertünkől nőtt ki,
mint kamasz lánynak dagadó keble.
A gerincen az én birodalmam várt,
sorstalan gyermek rejteke.
Vigasztaló vadvirágok
szerelmesen ölelgettek,
simogatták sajnó testem,
ezerjófű ápolgatta
csíkokban vörösödő sebeimet.
Goromba mostohám szíja táncolt hátamon.
A fájdalom és a félelem menekített
rettenetes dühe elől a hegyre.
Csendesen pityeregve,
értetlenül bámultam messze.
Találgattam: miért kegyetlen a világ
és mi keresnivalóm van benne?

GYÓRI GÁBOR

Villámvirág

Nem tudom, ki vagy?
Nem mesélsz kígyó-ódákat.
Nem ismersz, csak ha akarom,
Mégis hallod minden dalom.

Nem tudod, tán nem is akard?
Mekkora boldogság, ha látom az arcod.
Palettát hord egész lényed,
Öröm, minden pillanat Véled.

Szivárvány szürke festmény melletted,
Rezdüléseim akaratlanul is érzed.
Nem szólsz, csak hallgatod:
Bár nem hozzád, Neked zeng bánatom.

Csillagszemed pajkosan nevetve,
Napot kerget sötét egemre.
Reményt remélve, repesve, remegve,
De vágyom látens létemre.

Boldogságban fürdik, ki ismer,
Bár szeretne, közeledni nem mer.
Tárd fel végre arcod virágát,
Mi végre aranyozod „társaid” világát?

Nem nyílik ki lelkem ajtaja,
Nem tárul, ha nem kopognak rajta.
Nem bontom titok-csomóm bárkinek,
Nem tudom, Neked mér' oldom meg.

Szeretném fejteni lelked siralmát,
Mégsem érzem, csak arcod virágát.
Szeretnék látni önnön magadban,
Milyen vagy elunt maszokban?

Örömmel nézek e röpke időre,
Bár félek, eltűnsz, elhagysz örökre.
Ne ugorj, kérlek, Léthe vizébe,
Mert követlek, mindent feledve!

GYÓRI ZOLTÁN

Lovag

Mikor kihuny szemed,
Pillantása sötétbe takarózik.
Széthasadnak a valódi tettek, és az álom tetőzik...

Akkor dönget gazul a vad lovag,
Ki minden kín közt enyhülő kárhozat.
Álom ez,
Mit a bezárt Hold fénye old?

(Felkelek talán, ha valaki üdvözít, lázong)

Ágyamban is mormolását hallom,
Minden lépése pillanatnyi fájdalom.
Szívdobbanások gyűrűznek páncéled körül,
Kifacsarva őket emeli poharaid.

Életed elé gördíti álmaid,
Tornyosítja előtted az aszály hadait.
„Óvjon átkarolva lelked tüze,
A lovag tovább tipor haláloed feledve.
Vizet nyelve izzik a düh,
Mindenki áldatlan reményű.”
Ébren őrizzen a melódia,
Porladt csontjaidon melankólia.

Kisajtoltsz testedre földet híz,
De néhány szó téged koszorúz.
Velem együtt a világ is pusztult?

Nem.

Érzem a napfényben siklik valami,
Mi az éj küszöbét mázsásan terheli.
Egy kő alá utoljára bepillantottam.
Hol a lovag feküdt bukottan.
Nyirkos páncélját átütötte
Az ébredés fájdalmas ökle.

„A szerelemről most azt gondolom: - Hogy mihelyt az ember a bensőségnek, meghittségnek eddig a stádiumáig jutott el... mihelyt valakivel úgy tud beszélni, mintha saját magával beszélne... nem is mintha saját anyjával volna együtt, hanem anyjáról képzelte ideáljával... - szóval lélek és lélek között semmi idegenség, semmi akadály, hamisság, alakoskodás... mikor nincs szükség ravaszkodásra: - mert szív szívhez szól... szívtől szívig egyenes az út: ez éppen a legtisztább szerelem!”

Füst Milán

HABOS LÁSZLÓ**Nézem és csodálom
(az alkotóra tekintve)**

Nézem és csodálom
Újra és újra az embert,
Akit a szent akarat teremtett
Az édenkert termékeny porából.
S látom az egyszerűséget,
A bonyolultat és szépet,
Az Isten adta tehetséget,
A kicsinyből lett óriást
És egy szájjal festett képet.

Csodálom és nézem
Az alkotni tudó embert,
Aki korlátain győzedelmes,
A szeretettel kevert festéket
Szájjal szorított ecsettel
Szabad és tiszta lélekkel
Egy vászondarabra felfestett
Jövőnek szánt pillanatot
S a Golgotán felejtett keresztet.

Mozgainé Palotár Mária: Golgota

Véres kavicsok
a golgotai úton –
követem nyomát

hl

DARÓCI ATTILA**Áttetsző víztükör**

Áttetsző víztükör:
Szikrázó perdület.

Táncol a magány,
Fodrozó víztükörben:
Meglátja magát.
Elnémul örökre.

Háborgó vízfedél:
Megnyílik és látni,
Teremtés bölcsőjét ringani.

KISS GÁBOR**Befejezetlen**

Nézd.
Az imént még fáztál.
Itt melegben vagy.
Most a tél az, ami téged hidegen hagy.
Ülj meg itt egy picit.
Takarózz velem,
Vackold be magad.
A rossz így egy ideig kint marad.
Kicsit hadd rohanjon nélkülünk
Az a rút idő...

HÓVÁRI ZOLTÁN**Tavas van**

Tavas van.
Virágzó rét közepén állok,
s úgy érzem, most majd rád találok
a tavaszban.
Tavas van.
Napsugárszemű lányok
ringatják csípőjüket nyíló virágok
a tavaszban.
Tavas van.
Lágyan ringó rózsaszín álmok
úsznak az égen a felhő-foszlányok
a tavaszban.
Tavas van.
A rét közepén ha hiába állok,
a múlt ködéből majd rád kiáltok, hogy;
TAVASZ VAN!

HORVÁTH ISTVÁN**Isten virága**

Miért sír a lelked, kis virág?
Miért bókol szíved csüggeteg?
Alkonyi szélben szirmod miért remeg?

De hisz te reszketsz! Fázol?
Vagy félsz, hogy nem vesznek észre, s
Pusztta mezőben tékozlod illatod?

Igaz, ahogy megtalál a nyár,
Úgy megtalál az ősz is,
És megtalál a tél.

De élsz. Örökre élsz.
Reményt szív gyökered, s
Boldogan issza a fényt minden sejted.

Mert ki érted jó, szeretve vesz körül.
Nem tép ki innen, csak áthelyez,
Hogy mennyei kertjének díszje légy.

Egekből öntöz harmatával,
Eláraszt minden javával,
Babérral, mirtusszal övez, s
Kelyhed megtölti ambróziával.

Gáspár Pál Szilveszter: Pici lányom

KOVÁCS GÁBOR**Tavaszi séta**

Sétálunk utcáknak úttalan útjain,
Kérdőn nézlek, gyermek: merre vezetnek útjaid?

Kocsid tolvá tova ezen merengek,
Miközben álmaid keresed, Te, gyönyörű kisgyermek.

Autó száguld el sebesen mellettünk,
Gyorsan eltűnik, mint kicsiny kis életünk.

Szép csendes tavasznak lágy szellője ringat,
Szemednek fényébe szemem megcsillan.

A természet szép hangja altatódalt játszik,
Szemed elgyengül, kicsi szád ásít.

Közben azon töpregek csendesen magamban,
Mivé leszel, gyermek, lesz-e nekünk holnap?

Ezt látod csak Isten, tudja távol ott fenn,
Nekünk hagyta sorsul válaszunkat itt lenn.

Aludj, kedves angyal, légy vidám és boldog,
Szeresd a jó embert, kit magadban hordol.

MÓCZÁR CSABA**A művészet védelmében**

Hideg, téli, szürke esteken
Meleg nyárszínű verseket
Kellene írnom az embereknek,
Hogy felmelegedjenek!

De kinek kell ma a költészet
És más hasztalan művészet,
Amelynek izzó, lelki lángja mellett
Melegedni nem lehet?

De mégis, hogy igazamat bizonyítsam

Elszántan és csalódottan,
Verseimet tűzbe dobtam!
Igaz láng az, mi fellobban,
Nem melegít semmi jobban!

Szirmon pillangó.
Szárnyán szerelemittas
napsugár táncol.

kk

Fazekas Major Gizella**Elbeszélés**

Nyugati-Kárpátok a Jád völgye mentén,
Csodálatos látvány magas szikla szárnyán.
Tele fenyvesekkel, alján lombhullató,
Tölgy, nyír, juhar, szélfa, mind megtalálható.

Reggel a tópartján faházba ébredve,
Túlsó partján sötét Kárpátok - övezve.
Csöndesen elnézem most itt órák hosszát,
Mint a lánc, a bércek egymásba fonódnak.

Tövében oly csöndesen hullámszik a vize,
Melyet a Lesu - gát föltrekesztette.
El-elnézegetem, gyönyörű alkotás,
Mintha felhőt látnék lent a vízen, nem mást.

Úgy ontja páróját a Jád vize végig,
Mígnem a fényes nap völgyébe beillik.
Zúgását hallgatni nyugtató, kellemes,
Kristálytisza vize mészkövén csörgedez.

Csak úgy hófehéren göndörödik habja,
Amint a Jád folyó vizeit futtatja.
Arrább bandukolva a folyónak partján
Piros gránitkövek fehér habok alján.

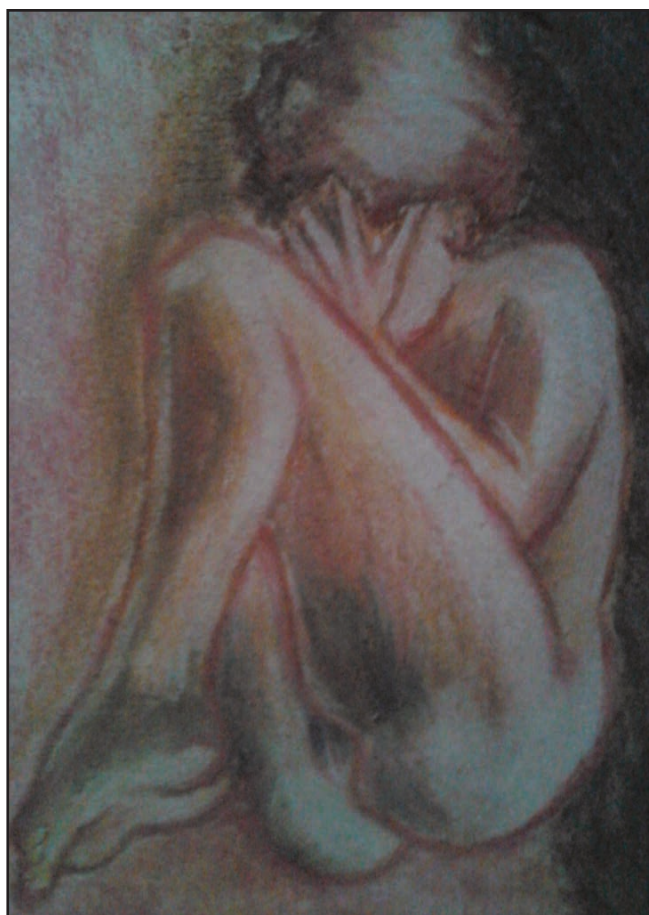
Nagyobb terméskövek fékezik a vizet,
Ne menjen oly gyorsan, futott már eleget.
Folyópartján ülve pihenek párommal,
Vízfolyását mérő kis gátzuhogóval.

Tüdőm kitágul a friss levegőben,
Gondolatom messze, gyermekim szívében.
Mindig velem vannak, ha jól érzem magam,
Bár láthatnák ők is varázsát boldogan.

Nagyvárad, 1997.

NAGY SÁNDOR**Emlékezés**

Tavasza van újra
Kéz a kézben,
A múltat idézzük éppen,
Akkor is tavasz volt!
Virágos kert közepén
Láttalak meg én
Bontogattad szirmaid
Egy belső jel megszólít
Szakítsd le a virágot!
Én nem téptelek le!
Gyengéden öleltelek szívembe.
E két szív együtt dobog
Egy test egy lélek vagyunk
Olykor vad vihar tombol!
Összebújunk, a vihar elvonul
Kisüt a nap újra
A mi boldogságunkra!

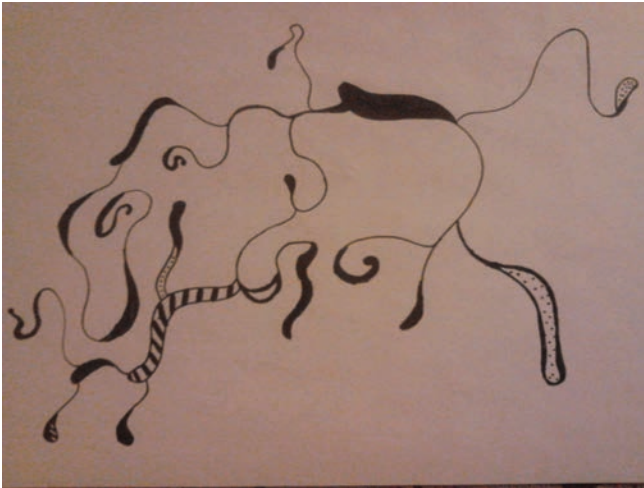
Gáspár Pál Szilveszter: Akt

Hóvirág feje
jégruhából kukucskál.
Égen nap ásít.

sza

Játszi napsugár.
Virágzó ágak, vágvak.
Tavaszi zsongás.

kk

Gáspár Emese Xenia: Bika
5. osztályos tanuló

Kell

Kell a fény, hogy túléljem az éjszakát.
Kell a sötét, mely játékon elfed.
Kell a nap, hogy halljam a fény szavát.
Kell a hold, mely utat mutat ehhez.

S kell a víz, a kristálytisza.
Az étek, az energiaforrás.
A tenger, mely éppen hordja vissza
A mérföldnyi homokbuckák tornyát.

A csillagok, melyek este fénylenek,
Ám mégis hagyják csillogni este
A tündöklő városi fényeket
Minden éjjel lesve le.

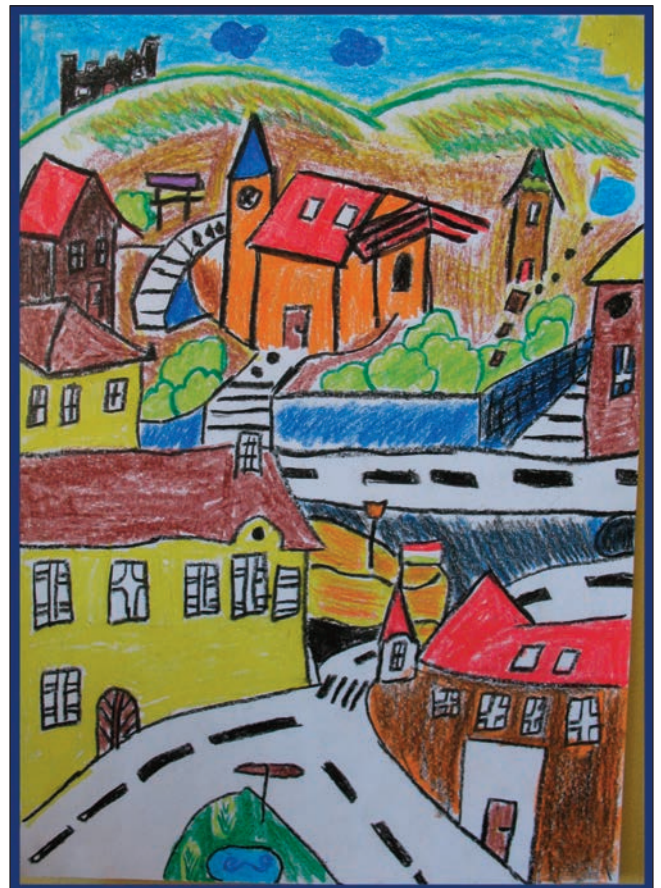
A felhő, a fa, a virág.
Mind-mind kell ez énnekem.
A moha, az ország, a világ.
Látva őket elégedett lesz az életem.

Egy hang, mi csilingelően szól felém.
Egy szó, mi többet ér, mint mutat.
A lámpából áramló sárga fény.
Az érzés, mely nekem int utat.

S kell nekem önmagam, a test,
Mely a lélekkel összeforrva egész.
A szőke hajam, kék szemem aranyosan fest.
Ám messzebb lát ennél, aki merész.

Két kezem, mellyel fehér papírra írok.
A lábam, ami elfutja nekem a végtelent,
A szemem, mely elsírja, amiről hallgatok.
S a szám, mely elénekli bús, szánalmas életem.

Emily C.
(a Bolyai Általános Iskola tanulója)

Versillusztráció - Török Balázs (5.o.)
Elképzelt világ
Kőrösi Csoma Sándor Általános Iskola,
Százhalombatta

A hal, aki lenyelte a violinkulcsot

Október volt, ronda és esős, a szürke égen használt papír zsebkendőre emlékeztető felhők függtek. Így látta a dugóban utastalanul rostokoló taxis.

Október volt, szép és szeles, az ezüstsínű égbolton halványarany fénypöttyökkel díszített cukormázás süteménynek tűntek a felhők. Így láttam én. – Azaz csak láttam volna, ha nem valami egészen mással lettem volna elfoglalva.

A parkon sétáltam keresztül, mindenszínű sálamat cibálta a szél, piros gumicsizmám nagyokat toccsant a tócsákban: liccs-loccs. Széles karimájú kalapomról sárga esőkabátomra csöpögtek az esőcseppek: csipp-csepp. A táskámban egymáshoz ütődött a hétfői dió és a keddi gesztenye: kipp-kopp. Aznap szerda volt, és még nem választottam mesét. A hulló levelek kétszer-háromszor is megpördültek a szemem előtt, mindegyik mutatni akarta, hogy ő a szebb, rá van írva a legjobb mese, őt olvassam el, egyedül őt!

De nem hagytam, hogy a földre peregjen a Holdfülü Tündér bánata és a Kockás Hátú Teve titka, hogy egy pocsolyában landoljon a manó, aki először fürdött a Balatonban, hogy a szél messzire vigye a falevél-tündért, aki sohasem ért földet, és átléptem a kígyó felett is, aki arany középút akart lenni.

Egy ősztől pirosra perzselt szélű, sárga levélért hajoltam le, megforgattam, és olvasni kezdtem:

A hal, aki lenyelte a violinkulcsot

A világ egy rejtett zugában, egy névtelen tóban élt egy aranyhal, akiről mindenki megfélemedezett. Nem mintha ő ezt annyira bánta volna: elvégre az utóbbi esztendőben hiába akadt emberfia horgára – a népek már nem hittek a kívánságteljesítő aranyhalakban.

Így aztán egészen egyszerűen nem vették észre, hogyha megkérdezte tőlük, mi volna a szívük vágya. Vagy, ami még rosszabb, ha hajlandóak avagy képesek voltak is meghallani a kérdést: nem tudtak rá válaszolni. Egyesek vagyont és drága autót kértek, előléptetést és mindenfélét, amiről azt hitték, hogy maguknak akarják. A hal pedig hiába magyarázta nekik, hogy ezeket nem tudja teljesíteni, mert nem ez a szívük valódi vágya: az emberek nem értették, miről beszél.

Ezért bújt el a névtelen tó legmélyére, és ezért eshetett meg, hogy még a tavasz sem látogatta meg az otthonában. A tavat vastag jégréteg borította, amin egyetlen léknyi rés akadt csupán: ezen keresztül kapott levegőt az aranyhal, és olykor, ha a lék közelébe úszott, hallhatta a külvilág zajait.

Egyszer, mikor a léknél hallgatózott, a tó felett egy megkésített énekesmadár repült el, s siettében kiejtett a csőréből egy violinkulcsot. Az alázuhant, és a jéghez érve megpendült, olyan hanggal, minél szebbet, szívfájdítóbbat az aranyhal még sohasem hallott. Gyönyörűségében eltátotta a száját, s abban a pillanatban a violinkulcs egy utolsót pattant a jégen, s hopp, egyenesen beleesett az aranyhal szájába, aki meglepetésében nagyot nyelt, s volt-nincs violinkulcs.

Valahogyan azonban – elvégre mégiscsak egy kulcsról beszélünk – még mikor átesett a léken, a violinkulcs ki-

nyitotta a tó tükrén felejtődött telet. A jégtakaró elolvadt, az aranyhalat pedig hamarosan újra kifogták. Nem is akárcsi, hanem egy díszállat-kiskereskedő, aki azt sem várta meg, míg a hal annyit mondhatott volna: pukk!, hanem rögvest eladta egy apró park még apróbb tavacs-kájába, tudniillik, díszleni...

Járt abba a parkba egy öreg néni, aki minden délután a tavacska melletti padon üldögélt, és jobb társaság híján az aranyhalnak mesélt a gyermekeiről, akik derék felnőttekké cseperedtek – csak hát olyan ritkán látogatják meg a idős anyjukat. Egyszer aztán az aranyhal kidugta fejét a vízből, és a violinkulcs lenyelése óta először szóra akarta nyitni a száját. Jelesül fel akarta ajánlani a néni-nek, hogy teljesíti a kívánságát. Csakhogy szavak helyett tiszta zenei hangok törtek fel a torkából.

A néni előbb elhallgatott, aztán csöndesen pityeregni kezdett. Elhüppögte, hogy a lánya zongorázott gyerekkorában, s tudja, hogy most az egyik unokája is ugyanezen a hangszeren játszik. Az ő kicsiny lakásában meg is van még az a régi zongora, de nem játszik rajta senki. A fiatalok nem szeretik a bolondos vénasszonyt, és csak ritkán, kötelességből látogatják.

Az aranyhal együttérzését kifejezendő csuklott néhányat (hiszen sírni nem tudott, lévén, hogy a víz alatti élőlények egyike sem képes erre). Egész pontosan hármat csuklott, s a harmadik csuklásra a violinkulcs ott csillogott a fűben, a tavacska partján, közvetlenül a néni cipőjének orra előtt.

– Miféle istencsudája ez? – tolta feljebb az orrán az okulárét a néni.

– Voltaképpen egy amolyan kulcsféle... – válaszolta a hal.

– És mit nyit? – Mindenfélét. – Szíveket is?

Az aranyhal erre nem mondott semmit, csak sokat sejtetően elmosolyodott, és tette, amit egy valamirevaló, végre emberére akadt kívánságteljesítő aranyhalnak tenne kell: gondoskodott egy szív valódi vágyának teljesüléséről.

Mondhatom, azóta sincs gondja a napi kenyérmorzsára. Helyeslőn bölintottam egyet, nyugtázva, hogy volt szerencsém jól választani, és zsebre tettem a levelet. Majd megszaporoztam a lépteimet. Az óvodások nem szeretnek várni.

Hradzski Dóra
Vörösmarty Mihály Gimnázium

Vass Lőrinc: Versillusztráció
Vörösmarty Mihály Gimnázium

RINYAI LÁSZLÓ

MELYIK VOLT GÁSPÁR? ÉS MI A MIRHA?
(karcolat)

2012. január hatodika van. A háromkirályok (napkeleti bölcsek) vízkeresztkor hódoltak a Kisdéd előtt. Korábban az égen egy csillag jelent meg előttük, amely tudtul adta nekik, hogy új király született (vagyis Epiphania Domini következett be). Az égi jel elvezette őket Betlehembe (amely egy falu Jeruzsálemtől 7 kilométerre délre) a jászolhoz. Ez a 3. században keletkezett ünnep volt eredetileg Jézus születésének ünnepe.

Azonban a jól ismert betlehemet már jóval a decemberre (a téli napfordulóra) áttett nyugati karácsony előtt felállítják. (Az ortodox: görögkeleti és kopt karácsonyt még mindig január hatodikán tartják.)

A múlt év december 19-én hazánk nagy északi városában jártam. A városháza előtti széles téren egy szép Betlehem magaslott. Az istállót felidézni hivatott mélyedésben bent voltak a háromkirályok sárga papírkoronával. Mindjárt jobb kéz felől egy természetes, barna ruhás alak görnyedten, alázatosan. Tőle jobbra középen egy zöldpalástú király, merev testtartásban.

Amikor odaértem, tőlem jobbra egy néni állt, aki egy másik nénivel beszélgetett:

– Szörnyű! Üresen áll a bölcső, ellopták a kisgyereket!

A másik megtoldotta:

– A múltkor össze-vissza volt itt minden döntögetve, a háromkirályokat kidobálták az aszfaltra!

Nem szóltam bele, szemlélődtem. Kiszörnyülködték magukat, és a néni beszélgetőtársa elment.

– Az ott Boldizsár, a szerecsen király – ütöttem a homlokomra, észrevéve, hogy a harmadiknak feketére festették az arcát.

A néni elismerően bólogatott.

– De akkor melyik a Gáspár? – folytattam tünődve. – Logikusan nézve ennek kell lenni itt lent, aki görnyed.

– Majd csak kitaláljuk! – szólt a néni kissé maliciózan.

– Igen. Úgy kell neki lenni, mert ugye: Gáspár, Menyhért, Boldizsár. Ha ő ott fent Boldizsár, akkor ennek itt lent Gáspárnak kell lenni.

Ebben meg is nyugodtam. Tovább mentem, hivatalos ügyet intézni. Fölöttem a távolban az Avas magaslott: a toronnyal, a templommal és a temetővel.

Amikor végeztem, a Betlehem felé jöttem vissza. Nagy csodálkozásomra a gyerekágyszerű jászolban egy magyaros ruhába öltöztetett baba feküdt.

„Azért mégsem teljesen elvetemültek a népek” gondoltam.

Balra Szűz Mária és Szent József, mellettük két kíváncsi pásztor, egy tehén és egy szamárfej.

Ekkor heuréka-élményem támadt, mert a guggoló, testes, barna alak térdén egy nyitott dobozban sárga pénzérmék sorakoztak.

„Hát persze! Aranyat, tömjént és mirhát hoztak. A görnyedő: Gáspár! De hol van a tömjén?” A tömjén valószínűleg elillant (mint a templomokban szokott füstöléskor), mert a zöldruhás álló alak (Menyhért) sem-

mit sem tartott a kezében. Boldizsár pedig egy nagy zárt dobozt nyújtott előre, ez nyilván a mirha.

„De mi a mirha?” Kisgyerekkoromban azt képzeltem, hogy a mirha a tömjénhez hasonló valami. Nem foglalkoztam többet a dologgal, és most sem ftudom, mire való.

Aztán pár nap múlva megtudtam, hogy a mirha a tejelválasztásra való. (A Boldogságos Szűz tejelválasztását volt hivatva fokozni, mert inséges körülmények között vándoroltak, alig volt betevő falatjuk.) A mirha az arabiai mirhafák kérgének sebzésekor kicseppenő, a levegőn megszilárduló mézgás gyanta. Szabálytalan alakú szemcsék, vagy nagyobb, lyukacsos darabok formájában árulják. Vízben megduzzad, eldörzsölve tejszerű emulziót képez. Szárazon füstölőszernek használják. „Nem is tévedtem!” Rágógumik adalékanyaga. Az ókori Egyiptomban múmiabalsamozásra használták.

Gáspár aranya Jézus királyságára, Menyhért tömjénje az Istennek kijáró hódolatra, Boldizsár mirhája pedig a Messiás jövendő szenvedésére utalt.

Mozgainé Palotár Mária: Szent család

Tavasz mosolya
feltámadási menet
s a rügyfakadás.

hl

HABOS LÁSZLÓ

MIÉRT?

Éjszaka volt. A sötét fellegek mögött a hold fénye elhalványult. A kutyák nem vonítottak, mint ahogyan azt máskor tették. Némán lépkedtek a kerítés mellett, szorosan a járőrök lábaihoz simulva. A barakk sötétjében megannyi tágra nyílt szem kutatott a végtelenné vált feketeségben. Nem aludt senki sem. Az utolsó, táborban töltött éjszakán nem jött álom a szemükre. Tudatuk képekké formálta gondolataikat. Némelyüknél az anyai, míg másoknál egy-egy szerelmes leány ölelésének képei rajzolódtak ki a bambán, a végtelen semmiségbe tekintő szempárok előtt. Röpké boldog pillanatoknak könnyű súlya nehezedett az egyenletesen ziháló mellkasokra, amikor egy halk kérdés röppent a sötét némaságba: – Alszol, komám? – a hang valahonnan a barakk közepéről szállt fel. Nem jött felelet a megszólított bajtárstól, de mástól sem, pedig a kérdést mindenki hallotta.

– Nem tudok aludni – folytatta rövid csendet követően az imént bajtársát megszólító, rekedtes hangú katona.

– Én sem komám – hangzott a kissé megkésett felelet egy, a barakk jobb hátsó sarkában fészkelődő katona szájából. A feketeségbe meredt szemek elöl a színes képeken mosolygó arcok elhalványultak, s elvesztek a néma sötétségben.

– Várom már, hogy a fronton legyünk végre – mondta megtörve az ismét szétterült csendet a rekedtes hangú.

– Miért? – szólt hirtelen egy halkan hallható kérdés távolról, az ajtó mellett szalmazsákján összekuporodottan fekvő kopasz katonatárstól.

– Hogy harcolhassak végre, hogy lőhessek! – felelte gyorsan, egyre fokozódó izgatottsággal a megszólított bajtárs.

– Miért? – szállt ismét a kérdés ugyanazon a nyugodt és határozott hangon az ajtó mellől. Néma csend telepedett ismét a barakkra. A rekedtes hangú várta, hogy valaki bekapcsolódjon még a beszélgetésbe. Tudta, hogy senki sem alszik. Várt. Várt valami megerősítésre, de nem jött egyetlen felelet sem. Egyetlen halk mocorgás sem.

– Hogy harcoljak a hazámért! – válaszolta határozott hangon, megtörve a nyomasztóvá vált csendet.

– Azok miért harcolnak? – szállt az új kérdés az időközben halk mocorgással hátára feküdt kopasz katona torkából.

– Mindegy, én, én löni fogok – felelte jól hallhatóan szájában összegyűlt nyálának hangosra sikeredett lenyelése után meg- megakadva a rekedtes hangú.

– Ölni?...

– Igen, én vagyok a legjobb, hiszen tudjátok jól, én vagyok a legjobb lövész a században! – válaszolta gyors, büszke izgatottsággal még mindig rekedtes hangján.

– Eddig csak rongybabákra lőttél! – hangzott fel (egy újabb kérdés) helyett a gyors, határozott kijelentés a beszélgetőtárs torkából.

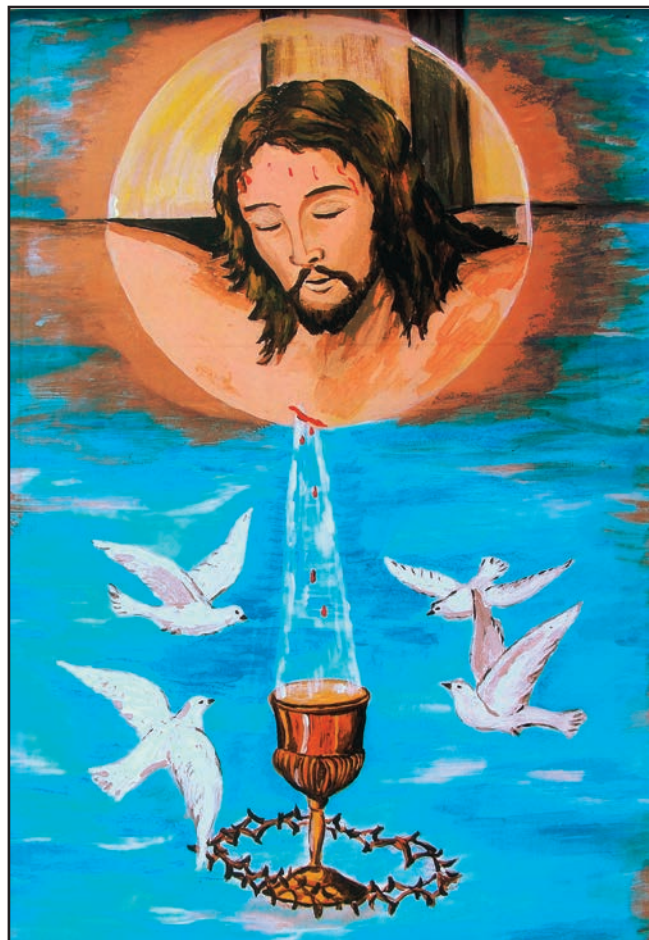
– Mindegy. Én vagyok a legjobb lövő, a legjobb...

– Ott is lesz egy legjobb – hasított az önmagát ismétlgető rekedt hang szavába a felkiáltás, az időközben bal könyökére támaszkodott, meredten a sötétségbe bámuló

kopasz katona szájából. A mondat félelmetes súllyal csapódott a barakk közepébe, s onnan szét minden irányba. Halálos csend telepedett a barakk deszkafalai közé. A felkiáltás akaratlanul is mindannyiuk lelkéig hatott. Néhányuk arcáról a hirtelen lett izzadság cseppjei, s akadt egy, akinek szeméből könnycseppek gördültek gyors egymásutánban a szalmazsákra. Zavart mocorgások halk zaja hallatszott. A hajnal első fénye megjelent a távoli sötét horizonton. Megszólalt a trombita, amire a barakk mögötti kerítés mentén haladó járőr kutyája hangos ugatásba kezdett.

– Miért, mondjátok meg? Miért fognak ott ma miránc lőni? – kérdezte feltápászkodása közben akadozó hangján a könnyeivel küszködő alacsony termetű katona.

– Mert ez a ruha van rajtunk, komám – válaszolta egyikőjük az ajtó felé igyekvő bajtársak közül, miközben öklével görcsösen szorította zubbonyát erőteljesen ziháló mellkasa előtt.

Mozgaine Palotár Mária: Áldozat

„Valójában az a bátor ember, aki ellenáll a félelemnek, aki legyőzi a félelmét – nem pedig az, akiből hiányzik a félelem.”

Mark Twain

SZABÓ AIDA (Jampa drolma)

TÁLBÓL CINKE MAZSOLÁZ

Kócos reggelen
didergő faág kopog
deres ajtómon.

Kócos még a reggel, amikor a habos, fahéjas kávémat készítem. Most is, mint minden alkalommal meggyújtom az asztal közepén szendergő mécsest, és elmondom a mantrámat. Meghitt hangulatot áraszt a nyújtózkodó narancsos fény. Amíg a kávé melegszik, az ablakon ki-kilisegetek, hogy megjöttek-e már az apró kosztosaim, de csak egy didergő faág kopog rendületlenül. A kertben fehér csönd honol, és örömmel veszem tudomásul, hogy kutyám most is teljesítette éjjeli őrjázatát. Nagy tappancsainak nyomát viseli az imitt-amott meggyűrt hótakaró, és a bokrokról lesodort zúzmara.

Fagyott vízcseppben
szendergő csipkebogyó –
téli álom hullt!

Kortyolgatás közben felpillantva észreveszem a madáretetőben csipegető fekete baretet és a sárga mellényt öltött kis tollasokat. Hirtelen nagy zenebona támad.

– No, nézze meg az ember, hogy civakodnak. Egy kis vörösbegyét akarnak a dió mellől ellökdösni. Szegényke, nagyon gyengének látszik. Holnap rá is gondolnom kell! Talán egy másik madáretetővel? Lehet, hogy lesz egy új vörös kabátos barátom! Másnap reggelre a hóban egy parányi nedves gombolyag feküdt.

Boglyas reggelen
tálból cinke mazsoláz.
Opálos ablak.

Mozzainé Palotár Mária: Cinkék a Halászbástyánál

GYŐRI GÁBOR

CHRISTINE

Kongó kénes kemence kapujában kellemes korok képeit kutatom kéjesen:

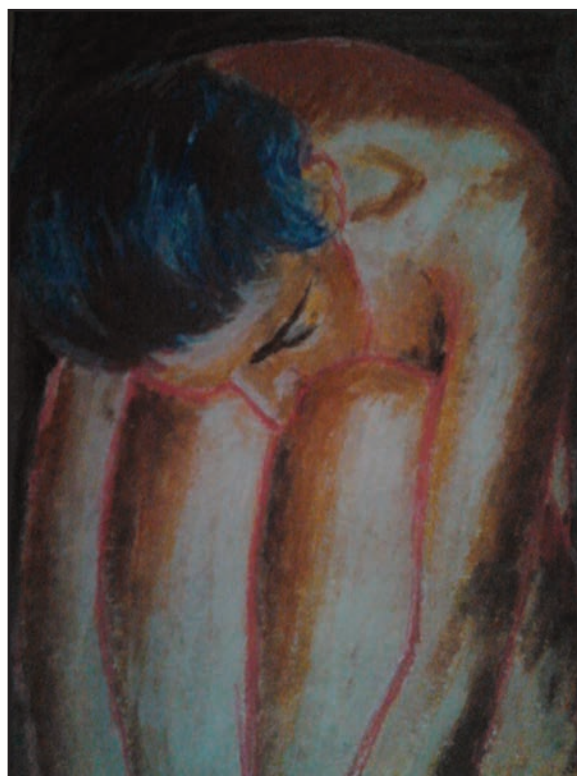
Keselyűk karmai körkörösén kereszteteket karcolnak kisírt kusza kalendáriumom koordinátáira. Katonák komolytalan kottát kántálnak Capitoliumom kettérepedt kérges kőlapjain. Kastélyom királynők koptatta könyvtárában kiolvasott kedvenc Koponyáim kokettálnak kiábrándultan.

Keserves kínok közepette, kiválasztottam káprázatosan kábító kápolnájában, körmöl kis kezem. Korhú kódexek kartonjain „kivándorolt” Kedvesem képmása. Kóza kétségek kegyetlen kertjében, keblemben, köd kuszálta kislányt keresek. Kelletlenül kiábrándult komolyságom kétarcúságát kiolthatná karjainak kitérésével. Kár Cupido kilótt karóiért – ketten kétfelé kóválygunk kerekességünk komplex kaptatóin. Krisztus kálváriája kicsiny kétségbeesés kívánságom kárhozatához képest.

Kristályosodott kacérsága kellemetlen kordonok közé kergeti kimerültségemet. Kozmoszom korrupt kémei kardoznak kötelei kóbor koboldjaival. Két vállon komisz kijelentéssel kormányoznak különös kapcsolatunkhoz:

Kincseihez kacifántos költeményekből kell kezdetben kiindulnod! Kútjának kulcsát költők koldusai kötötték koszorúba.

Körbe-körbékuncsorgok keresett királyném kópiájáért. Kivertként keresztbe – kasul kullogva kerülök kéksége kanyargó K-ihoz. – Kegyelmed, karizmád, kitartásom kellett kebled kendőzetlen karcsúságának kikaparásához karcnélküli Kedvesem. Kellesz:...CHRISTINE!

Gáspár Pál Szilveszter: Akt

KIMMEL ISTVÁN

GONDOLATOK A KÖNYV ÍRÁSÁRÓL

„A könyvekben nyugszik minden elmúlt idők lelke, a múlt hallható hangja, ha annak, mint az álomnak látható ideje el is tűnt. Mindazt, amit az emberiség tett, gondolt, elért, vagy ami volt: tündérszerűen a könyvek lapjai őrizték meg számunkra. Ezek az emberiség kiválasztott birtoka.” (Carlyle)

A XX. század elején élt Kós Károly építészből íróvá vált nyomdász mondását Sas Péter írta le Kós Károly, a könyvművész című könyvében:

„A könyv, a betű örök idők óta a kultúrember lelki életének legközvetlenebb kifejezője és az emberi gondolatnak – Gutenberg óta – legfontosabb, mert legnagyobb jelentőségű terjesztője.” Guild of Handicraft (1923) (Kézműves Cég)

Negyven éve ismerkedem Budapest közttereivel, utcáival és a történelmi épületeken elhelyezett márványtáblákkal. Még a minap is találtam egy eddig számomra ismeretlent.

Pest belvárosában a Szervita tér melletti Fehérhajó utca 2-6. házának kapualjában márványtábla látható:

„Az író ott kezdődik,
 hogy meglátja az igazat,
 s meg is meri mondani.”

E házban élt és alkotott Palotai Boris író (1904-1983). A csíkos vagy pöttyös ifjúsági- és lányregények írónőjének lényegre törő, magvas megfogalmazásával egyetértetek.

Kérdés: Fejleszthető-e az íráskészség, megtanulható-e olyan fogalmazványok, történetek, leírások készítése, amelyek felkeltik az olvasók érdeklődését, egyetértését, vagy ellenvéleményét, és elgondolkodtatják a leírtak?

Fritz Gesing Kreatív írás, mesterfogások íróknak című könyvének előszava így kezdődik:

„Az írás kétségkívül mesterség és titok szimbiózisa - írta egyszer Wolfgang Weyrauch-. A titkok területén csak tállalgathatunk, a mesterség ezzel szemben tanulható.

Az íráshoz természetesen hozzátartozik a nyelvvel való bánásmódban megmutatkozó tehetség, a fantázia és inspiráció is, de mindezek az adottságok önmagukban nem elegendők ahhoz, hogy jó és lehetőség szerint sikeres regényt írjunk. Ennek előfeltétele a mesterségbeli tudás. Mert az írás, ahogy Umberto Eco, és előtte már sokan mások is hangsúlyozták, tíz százalék inspirációból és kilencven százalék transzspirációból, egy rész titokból és kilenc rész mesterségbeli tudásból áll.”

Olyan könyvet kellene írni, amely az olvasót kíváncsivá teszi, töprengésre készíti, ami nem gyónás a saját életünkről, nem iskolai dolgozat, vagy vizsga de nem is kirakós játék. „Sokkal inkább egy érzelemgazdag álarcos játék, amelyből nem hiányozhat móka, feszültség, tudás, sem bűvölet, és amely lemond az elcsépelet hatásvadászatról, sztereotípiákról és klisékről.”

Ez a könyv az írás mesterségét tanítja, ezért alaposan áttanulmányozom, hogy megszerezsem ennek fortélyait, és minél jobban sikerüljön kifejezni gondolataimat.

Első apósom a Ganz Mávag mintakészítő mesterembere volt, az asztalosság századmilliméter pontosságú szakmájával. Az öntvények másolatát készítették el fából a gipszmintákhoz. Amikor egyetemista koromban az ő jól felszerelt műhelyében rekamiélábakat esztergáltam, sorozatban több százat, megtanított arra, hogy amit kiadok a kezemből, az a munkadarab olyan legyen, hogy ne hozzon szégyent a szakmára, mert legfontosabb a szakma becsülete. Ez a mondás írás közben is eszembe jut, de szükségem van egy bizonyos lendületre, ihletett állapotra is, hogy az írásmesterség szakmai becsületére szégyent ne hozzak.

Nagyképűség tőlem ez a szöveg, mert én csak amatőr írógatónak tartom magamat, aki szeretné kifejezni, kiírni magából a világról alkotott gondolatait azzal a céllal, hogy ezeket embertársaikkal megosszam, örömet szerezve és ismereteket közvetítve számukra.

Vannak neves írók, akik fiatalon kezdik az írást, hajtja őket a mesélési kedv, fantáziájuk rááll történetek kitalálására, és szívesen használják anyanyelvüket. Sokan a múltjukat, szenvedéseiket akarják rögzíteni, hogy meggyógyuljanak sebeik. Mások (csodálattal a világra) élményeiket akarják megosztani embertársaikkal. Magamra nézve a sokféle íráskészítés keveredése, egyvelege lehet rám jellemző, bár írogatni 45 éves korom után kezdtem, először szakmai újságokba. Az édes anyanyelvet, a magyart ajándékba kaptam, hogy azt mindig gyakorolva és művelve alakítsam önmagam és körülöttem lévő világot. A szavak szeretete azt jelenti nekem, hogy szókinccsem gyarapításával, a hasonló jelentésűek árnyalati és érzelmi különbözőségét keresve tökéletesítem kifejezőképességemet. Céлом, hogy az írásaim ki váltsák az olvasó érdeklődését, ismeretet, felismerést és élményt adjanak.

Gáspár Pál Szilveszter: Napraforgók

BEMUTATKOZIK

KARÁCSONY ISTVÁN

Az érzékeny vízöntő

A vízöntő csillagkép jegyében születtem, annak minden érzékenységgel és sebezhetőséggel együtt. Iskoláimat Révfülöpon és Tapolcán, az orvosi egyetemet Budapesten végeztem.

Nőgyógyász és onkológus szakorvos vagyok. Mintegy húsz éve Érden – a jelenleg Dr. Romics László Egészségügyi Intézményben dolgozom.

Irodalommal – verses és prózai írásokkal – 30 évvel ezelőtt kezdtem komolyabban foglalkozni. Egy pályázatra beküldött elbeszélésem – amely később könyv formájában is megjelent – „A tündéri utazás”, díjat nyert. A rendszeres írás már régen is közel állt hozzám, hiszen az egészségneveléssel kapcsolatosan több munkám korábban már megjelent. Legutóbb a „Pozitív egészségnevelés” című 2010-ben napvilágot látott könyvem (talán Eckhardt Sándor professzor ajánlásának köszönhetően) – szerénytelenség nélkül állíthatom – meglehetősen sikeres volt.

A szépírással foglalkozni azonban egészen más dolog. Bízást mondhatom, hogy a szépirodalommal való alkotói tevékenységem nem egyfajta „menekülés” az egyébként embert próbáló onkológiai, tehát daganatos emberekkel való foglalkozástól. Mindazonáltal felszabadít, regenerál, és szinte újjá teremt. Ezt az újjászületést igényli is az én – mint említettem - túlérzékeny természetem, amelytől sokszor nemcsak én, de környezetem is szenved. Efféle „vadhajtásaimat”, túlérzékenységet évtizedek óta próbálok pl. a Hatha-jóga segítségével nyesegetni, több-kevesebb sikerrel. Viszont úgy vélem, hogy feltétlen szükséges az érzékeny természet az íráshoz, főként a lírai természetű alkotásokhoz! Ezt a véleményemet íróársaim is megerősíthetik.

Egyéb írásaim mellett eddig hét szépirodalmi kötetem jelent meg:

A tündéri utazás /1977/

Gyümölcskosár /1999/

A víg apát /2001/

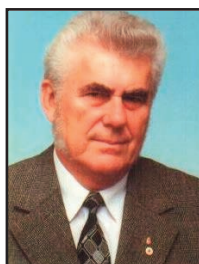
Amerikai morzsák és más /s/írások 2003/

Szivárványhártya /2005/

Sörhajó /2010/

Mosoly Szálló /2011/

TISZAÖRSI NAGY ZOLTÁN

Az Alföld közepén születtem Tiszaörsön 1937. május 8-án, két nagy tájegység találkozásánál. Az Alföldön Karcag mellett folyik a kis Német-ér, ott kezdődik a Nagykunság, s a Hortobágy véget ér. Sorsom átlagos volt, mint általában a falubeli gyerekeké: játék és munka. Kapálás, marokszedés, az állatok etetése, gondozása.

A falut és az újtelepet elválasztó két homokhat közötti mélyedésekben rét és vágagvetéstől kialakult két nagy tó volt kisebb-nagyobb szigetekkel. A Pocsolyán volt tavasztól őszi az ifjúsági (5-14 évesek) „nagygyűlés”. Ott sokféle állatot legeltettünk, fél szemmel az állatokra vigyáztunk, másfél szemmel pedig a játszásra összpontosítottunk. Bodzapuskát, parittyát készítettünk. Vastagabb hajlított dróttal kerekeket gurigáztunk, futva, rongylabdával fociztunk, bigéztünk, fogócskáztunk, pénzt vonalra dobva pitykéztünk, adj király katonát, betyárosdit, és török-magyart játszottunk, meg a tóban teknőssel csónakáztunk.

A teknőkből álló, lófarkas török hajóhad támadta a szigeten kialakított várat, és a játék vége mindig egy nagy lubickolás lett. Mivel az Alföld sem olyan sima, mint az asztal, (ahogyan később a gimnáziumban tanították nekünk) sok az 1-2 méteres, de vannak 4-5 méteres dombvonulatok is, sőt 8-14 méteres dombok is, amelyeket mi hegyeknek képzeltünk, azokon is török-magyart játszottunk. Ezeket megírtam „A kettétört vezérhajó” című ifjúsági regényemben.

Ötödikes koromban írtam először verset, mert kérték a „nagyok”, a faliújság-szerkesztők. Kb. 30 versem és novellám jelent meg újságokban, kalendáriumokban, antológiákban.

Két könyvem már van: „Ósláng körforgás” című önálló verseskötetem (1996) és a „Köben az ég” című vegyes versek és novellák (2001), mely a Poly-Art gondozásában jelent meg.

Pályázatokon kaptam III., II., és I. díjat is. Van vagy 15-20 kötetre való kéziratom, remélem, előbb-utóbb lesz pénzem a kiadására.

Politikai okból úgy alakult, hogy ritka (valószínűleg egyedülálló) „párosítású” szakmám. illetve foglalkozásom volt: kovács és topográfus (térképész).

Nyugdíjas koromban már főleg az unokáimban lelem örömet. Iskolai szavalóversenyeken boldogan mondják a gyerekeknek való verseimet, és a kb. 25 induló közül már voltak elsők is.

Elég nehéz itt az élet, de ha kérdezik a távolban élő rokonaim, hogy érzem magamat Érden, röviden azért így válaszolok:

**Nem tudom, kell-e mesélnem,
nekem itt kellemes élnem.**

BEMUTATKOZIK

MOZGAINÉ PALOTÁR MÁRIA

Számomra nagy kihívás a festészet, mivel képeimet szájjamból vett ecsettel festem.

Egy-egy kép elkészítésébe igen nagy energiát kell befektetnem, mert a mozgáskorlátozottság nagyon beszűkíti lehetőségeimet, mind a képek méretét, mind az alkalmazott technikát illetően.

Műveim többször szerepeltek más festőművészek képeivel együtt hazai és nemzetközi kiállításokon, több sikeres alkotásom jelent meg naptárakban és képeslapként is.

1996 óta tagja vagyok a szájjal-lábbal festő művészek nemzetközi szervezetének. E szervezet értékeli a világ számos országában élő mozgáskorlátozott festőművészek munkáit, támogatja művészi fejlődésüket, bátorítja őket a további munkára, egyre inkább művészértékű képek megalkotására.

Számomra a festészet azt jelenti, hogy bár súlyosan korlátozott vagyok, mégis tudok hasznosat alkotni, nem vagyok tétlen. Amíg festek, alkalmam van egy kicsit megfeszülni gondjaimról, betegségemből eredő korlátaimról. Az a remény sarkall a munkára, hogy alkotásaimmal talán örömet szerzek másoknak is, és sikerül megláttatni, hogy egy súlyosan mozgáskorlátozott ember, aki látszólag semmire sem képes, és nem csinál semmit, csak van, mégis értékes tagja lehet egy közösségnek.

1959 óta teljes végtagbénulásban szenvedek. Légző izmaim bénultsága miatt az életben maradásomhoz szükséges levegőt folyamatosan egy lélegeztető gép biztosítja számomra. Életem nagy részét Budapesten a Budai Gyermekkórház Baba utcai légzés-rehabilitációs osztályán töltöttem. 1999 óta élek Tárnokon.

Örömmel mutatom be Önöknek alkotásaim egy részét. Szeretném, ha észrevennék képeimen a szeretetet, az emberek jóságába vetett reménységemet, és Isten iránti hálát, amiért képessé tett ezen alkotások létrehozására.

GÁSPÁR PÁL SZILVESZTER

Ötvös-vésnök

vagyok, mondja magáról halkán, majd hozzáteszi: minden egyéb felesleges szócséplés volna...

Egykori tanárának viszont más a véleménye:

„Egy pedagógus szívéhez négy év alatt „hozzánőnek” tanítványai. Valamilyen szinten a gyermekei lesznek. Így történt ez Gáspár Pál Szilveszterrel is. 1971-75 között tanítottam őt a Vörösmarty Mihály Gimnáziumban. Az ő osztályának csak rajzot. Tanítványaim képe, az osztály „képe” is együttesen úgy maradt meg bennem, ahogyan érettségi előtt láttam őket. Ha felnőtt korukban találkoztunk, mindig keresem hajdani arcvonásukat. Pali nagy vizsgálódó, sötét szemei, tekintete megmaradt, csak a haja „színeződött” el kissé. A rajzokon már fellelhető sokoldalúságának később is hasznát vette. Műveiben nem csak a műfajok változatossága, hanem a különböző anyagok magabiztos kezelése is megmutatkozik. Egyaránt jellemző rá a finomság és az erő. Végzettsége szerint restaurátor és ötvös-vésnök, de alkotóterülete a festészet és a grafika is. Könnyedén rá tud hangolódni a feladatra. Így egyaránt kifejezőek körplasztikái; mint a sóskúti „emléktölgyfa”, a Szent Györgyöt ábrázoló szökőkúttervezés (remélem, egyszer abból is lesz működő, köztéri kút). Számomra nagyon kedves a kislánya születésekor készült „Embrió” (két gyengéden óvó kéz között a kicsi babatest). Plakett készült szeretett mestere, Szepes Gyula tiszteletére, relief Klebelsberg Kunó arcáról, amely a Budakalászi Gimnáziumban található. Számtalan plakett, kisplasztika, rajz, festmény dicséri tehetségét; néhány a mi lakásunk díszé is. Jó pár éve rendeztem kiállítást az érldligeti Napház Galériában az addigi műveiből. Nagyon szeretném, ha a közeljövőben lehetőség nyílna egy újabb kiállítására.”

Majorné Bániczki Julianna

FEHÉRLÓTUSZ

Mit kell tenni?

(XI. 4.) Yün Ciang, a felhőlovag, forgószél szárnyán keletre vándorolva, váratlanul összetalálkozott Hung Menggel, az Ősköd urával. Hung Meng ott tengett-lenggett hasát simogatva s ugrándozva, mint egy madár. Meghökkenve, Yüing Ciang ekkor tisztelettudóan félreállt, és megszólította a másikat:

„Tiszteletreméltó Uram, ki vagy te, és mit csinálsz?”

Hung Mang tovább szökdécselt, verdeste hasát, majd válaszolt:

„Köszálok.”

A Felhőlovag így szólt:

„Szeretnék kérdezni valamit.”

Az Ősköd ura fölemelte fejét, megnézte az idegent, s csak ennyit mondott:

„Bah!”

„Az Ég lélegzete – mondotta Yüing Ciang – elvesztette harmóniáját, a föld lélegzete gátlásokba ütközik; a hat elem összhangjába zavar állt be; a négy évszak egymás hatáskörébe gázol. Szeretném mármost az összhangot a különböző hatóerők között helyreállítani, hogy az élőlényeket tápláljam: hogyan járjunk el?”

Hung Meng tovább verdeste hasát és ugrándozott, s fejét rázva így felelt:

„Nem tudom. Nem tudom.”

Yüing Ciang nem kérdezősködhetett tovább. De három év múltán, mikor ismét keleten vándorolt, és túlhaladt Sung pusztáján, ismét összetalálkozott az Ősköd urával. Nagyon megörült ennek, hozzásietett, és így szólt:

„Elfeleltél engem, ó Égi Lény? Elfeleltél engem, ó Égi Lény?”

Kétszer meghajolt előtte, és a földet érintette fejével, abban a vágyban égve, hogy oktatásban részesüljön tőle. Hung Meng így szólott:

„Én tengék-lengék itten, s nem tudom, mit akarok; ideoda bolyongok, és nem tudom, merre. Karba tett kézzel járkálok és szemlélem, hogy minden a maga rendje és módja szerint folyik: mit tudnék én egyebet?”

A Felhőlovag így szólt:

„Magam is céltalanul bolyongok: de az emberek mindenüvé követnek, amerre csak járok. Nem tudok rajtuk segíteni. Ők pedig csak engem akarnak utánózni, s ezért szeretnék tőled hallani egy útbaigazító szót.”

Az Ősköd ura így válaszolt:

„Az, hogy a világ rendjében zavar állt be, hogy a dolgok természetében ütközések fordulnak elő, hogy az Ég kikutathatatlan működése nem folyik le simán, hogy az állatok nyájai felbomlanak, és a madarak éjszaka dalolnak, hogy fűre és fára vész jön, s még a férgek is sínylődnék – az mind onnan van, hogy az emberek kormányozni akarják, és rendet akarnak köztük teremteni.”

„De hát akkor mit tegyék?” – kérdezte Yün Ciang.

„Mindez pusztá méregkeverés – folytatta Hung Meng, hagyj utamra!”

„Nem éppen könnyű dolog veled találkozni, ó, Égi Lény – mondotta Yün Ciang –, ezért szeretnék tőled egy szót hallani.”

„Valóban – felelte az Ősköd ura –, szükséged is van rá. Maradj hát a nem-cselekvés mellett, és hagyd, hogy a dolgok maguktól alakuljanak. Hagyd a testedet; ne törődj látásoddal és hallásoddal; feledd el a külső dolgokat; hasonlítsál az önkezdethez; oldd fel szívedet; szabadíts fel szellemedet; s légy olyan, mintha nem is volna személyiséged. Akkor aztán minden dolgok visszatérnek a maguk gyökeréhez. Visszatérnek valamenynyien a meghatározatlanság eredendő állapotába, amelyet soha többé nem hagynak el. Ha megismerésre tennének szert, elhagynák ezt az állapotot. Ezért nem kell nevük után kérdezni: nem kell kémlelni természetüket; s csak e módon jutnak a maguk életéhez.”

Yün Ciang így szólt:

„Égi Lény, föltártad nekem működésüket, kinyilatkoztattad titkodat. Egész életemben egyebet sem kerestem, s most végre elértem.”

Ezzel kétszer meghajolt, fejével a földet érintette. Majd felállt, búcsút vett, és eltávozott.”

– Csuang-ce azt akarta szemléltetni, hogy az embernek hagyni kell, hogy a dolgok maguktól alakuljanak, szemlélődve figyelni, hogy nem kell mindenbe beleavatkozni, mert a dolgok a saját törvényük módján történnek, alakulnak, mert ha beleavatkozunk, azzal csak felborítjuk az egyensúlyt, bajt okozunk. Ezzel a nem-cselekvéssel történik az igazi jó cselekvés, nem kell mindent az akaratos cselekvésünkkel megerősokolni. Szerinte még az is nagyon fontos, hogy visszatérjünk az önkezdethez, az őseredethez, ahol nem vagyunk rabjai az érzékszerveink által vetített világnak.

Szabó Aida (Jampa drolma)

ANGÉLÁNAK

Van egy kedves kincsünk,	Mártával pusmog,
ki szókimondó,	zabolázatlan kedve
de sosem bántó,	csak kacag, kacag,
s pártolja hitünk.	könnye már csurog.

Erőnket keleszti,	Szívbe, lélekbe lát,
pénzüket gyűjti,	ismeri és érti
Irkánkat Lacival	a tréfát, rőt öröm
kerekre szerkeszti.	s a búbánat dalát.

Sürög-forog, fontol,	A tökéletes előtt
tervez, lót-fut, szervez,	soha meg nem áll,
csomagol, ezeregy	Isten éltesse hát,
dologra gondol.	szálljon velünk soká!

**Szabó Aida
(Jampa drolma)**

BESZÁMOLÓ**Díjkiosztó ünnepség**

Irodalomkedvelők rendhagyó klubnapja 2011.
december 9-én az érdi Városi Galériában

Az Érdi Irka irodalmi-kulturális folyóirat 2011. szeptemberi számában meghirdetett vers- és prózáíró pályázat ünnepélyes eredményhirdetése és a díjak átadása volt ezen a napon.

A rendezvény háziasszonyi teendőit Ozsda Erika, a Szepes Gyula Művelődési Központ munkatársa látta el.

Köszöntője után meghallgattunk egy komolyzenei művet Győri Zoltán előadásában, majd egy Bíró András - verset, melyet Szabó Aida adott elő.

Az irodalmi pályaműveket (versíró kategóriában) Daróci Lajosné (irodalmi klub-vezető), prózáíró kategóriában pedig Somfai István (a Poly-Art Alapítvány elnöke) értékelte.

A díjazottaknak neves érdi alkotóművészek adták át saját alkotásaikat.

Versíró kategóriában Vaád Éva képzőművész ajánlotta fel, és adta át a díjakat.

I. helyezést ért el: Szabó Aida Mesterünk c. versével,

II. helyezést ért el: Habos László Karácsony c. versével

III. helyezést ért el Bozó Patrik Nagyapámhoz c. versével.

A versíró kategóriában a zsűri különdíjban részesítette Temesi Évát Hiányérzet c. verséért. A különdíjat Daróci Lajosné irodalmi klub - vezető adta át.

Prózáíró kategóriában a díjakat Szűcs Lászlóné keramikus ajánlotta fel, és adta át.

Tekintettel az alkotások azonos színvonalára a zsűri két második díjat ítélte oda.

I. helyezést ért el: Habos László Könnyek nélkül c. alkotásával,

II. helyezést ért el: Votin József Késő ősszel, tél előtt c. alkotásával, szintén

II. helyezést ért el: Kovács Gábor Paraszti sors c. alkotásával

III. helyezést ért el: Kimmel István Gyermekkorom nyarai c. alkotásával.

A fődíjat Ilka Gábor képzőművész ajánlotta fel, és adta át Szabó Aidának Gyermekvarázs-émlékvarázs című alkotásáért.

Tekintettel arra, hogy a pályázatra összesen 47 vers és 9 prózai alkotás érkezett, versíró kategóriában többen nívódíjban és dicséző oklevélben részesültek.

Nívódíjat kapott Kósa Márta és Kreischer Kornélia.

Dicséző oklevelet: Dósa Loretta, Májer József, Schmidt Györgyi és Szabó Imre.

Az okleveleket Daróci Lajosné irodalmi klub vezető adta át.

Hiszem azt, hogy nagyon sokan elégedetten távoztak a rendezvényről, és remélem, hogy aki nem kapott díjat, az is örült alkotótársai sikerének.

Győriné Hanyecz Angéla
(klubtag)

OLVASÓI LEVELEK**Az irodalom Horatius szerint tanít és gyönyörködtet**

Nagy érdeklődéssel lapozgattam az Irka legutóbbi számát is. Egyes írások (mint civil kommentár) töprengések, különös, új szövegvilágban ismeretre, majd gondolkodásra sarkallják az olvasót. Összeállnak egy élménnyé – kellemes barangolást biztosítva az irodalom és a művészet lankáin.

Amirah Abyad

Tisztelt Szerkesztőség!

Nem igazán műértő, jelezni szeretném, jó, hogy van egy ilyen lap, helyi, irodalmi és helyi-irodalmi. Jó, mert a vers, a szépirodalom nemesíti a lelket, s ebben a "valóvilágos" valóságban erre nagyon nagy szükségünk van. Nemesíti és értelmes dolgokra, esztétikára, erkölcsre nevel titokban, szinte csak úgy mellékesen. Épp ezért nagy szükségét érezném, hogy terjedjen is a lap, ne csak egy szűk kör ismerkedjen vele.

Mint helyi irodalmi lap, nem várom, hogy csupa „legjobb Arany János” vers és „Jókai próza” legyen benne, hisz ilyen minőségű emberekből kevés van több évszázados hazai irodalmunkban. De van egy olyan tulajdonsága ennek az újságnak, ami nem lehet benne se Arany, se Jókai, se más hazai nagyságunk műveiben. Érd azért nem olyan nagy város, hogy ne bukkanhatnánk ismerősökbe úton, útfélen. Amikor olvasok vagy megnézek egy-egy alkotást, sok esetben ismerem a szerzőt, s előttem van az arca, az élete, a küszködései vagy a vidámsága. S egy-egy verse még többet mond, mint amit a sorok maguktól adnának bárkinek. Ilyen élmény volt HL. Barnabás fiamnak c. versét olvasni. Felemelő volt. El is küldtem a verset több levelező listára, akik ismerik és szeretik a vers szerzőjét. Számukra is nagy élmény volt. Értelmes, mély, jó gondolatot ébresztett bennük. Egy kicsit ettől is jobb irányba halad a világ. S ezért már érdemes verset írni, verset olvasni. További munkájukhoz erőt és sikert kívánva:

Horváth János

Olvasói vélemény

Nagy örömmel fogadtam az első Irka folyóiratot, melyet Gróf Máriától volt lehetőségem megvásárolni. Olvasgatása boldogsággal tölt el, hogy ebben a pár oldalas kis irodalmi lapban idősek és fiatalok egyaránt megmutathatják önmagukat, a bennük rejlő tehetséget. Minden egyes vers, próza vagy egyéb alkotás, külön-külön élményt jelent nekem. Mindenkinek kívánok még nagyon sok szépet, melyet megoszthatnak velünk, olvasókkal. Köszönjük.

Hné Pintér Szilvia

TARTALOM

Versek:

Karácsony István, Tiszaörsi Nagy Zoltán	2
Gróf Mária, Rinyai László, Ilka Erzsébet, Kreischer Kornélia	3
Szabó Aida, Kósa Márta, Bozó Patrik Krisztián	4
Temesi Éva, Tilingerné Gerlei Ilona, Szabó Imre, Májér József	5
Győri Gábor, Győri Zoltán	6
Habos László, Daróci Attila, Kiss Gábor, Hóvári Zoltán	7
Horváth István, Kovács Gábor, Móczár Csaba	8
Nagy Sándor, Fazekas Major Gizella	9

Diákírók:

Emily C.	10
Hradszki Dóra	11

Diákillusztrációk:

Gáspár Emese Xénia , Török Balázs	10
Vass Lőrinc	11

Prózák:

Rinyai László: Melyik volt Gáspár, és mi a mirha?	12
Habos László: Miért?	13
Szabó Aida: Tálból cinke mazsoláz	
Győri Gábor: Christine	14
Kimmel István: Gondolatok a könyv írásáról	15

Bemutatók:

Karácsony István, Tiszaörsi Nagy Zoltán	16
Mozgainé Palotár Mária, Gáspár Pál Szilveszter	17

Tanulmány:

Szabó Aida: Fehérlótusz	18
-------------------------	----

Beszámoló:

Díjkiosztó ünnepség: Győriné Hanyecz Angéla	19
Olvasói levelek	19

Illusztrációk:

Mozgainé Palotár Mária	1,3,7,12,13,14
Gáspár Pál Szilveszter	1,4,8,9,14,15

IRODALMIPROGRAM AJÁNLÓ

A Csuka Zoltán Városi Könyvtár tavaszi programjaiból:

Március 21- én: Háy János – Tarján Tamás: Irodalmi est a felnőttkönyvtárban és prózamondóverseny diákoknak a gyermekkönyvtárban.

Április 4- én: Poly-Art Pódium-est a felnőttkönyvtárban és húsvétváró a gyermekkönyvtárban.

Április 11 - én: A költészet napja – VERS-ELŐ.

Április 18- án: Versmondóverseny diákoknak a gyermekkönyvtárban.

Április 21-26- ig: A magyar nyelv hete – zsákbamaczka, elfeledett könyvek polca, extrém olvasás fotóverseny.

Május 30- án: Ünnepi könyvhét - Író-olvasó találkozó Tóth Krisztina íróval.

Szepes Gyula Művelődési Központ programjaiból:

Március 23-án és 25- én Te is lehetsz csillag! - tehetségkutató verseny diákoknak. Kategóriák: komolyzene, könnyűzene, ének, vers- és prózamondó, modern tánc, néptánc, társastánc, egyéb.

ÉRDI IRKA Irodalmi-kulturális folyóirat • Megjelenik negyedévente a Poly-Art Alapítvány támogatásával • Felelős szerkesztő: Daróci Lajosné, tördelő szerkesztő: Habos László • A szerkesztőség levélcíme: Szepes Gyula Művelődési Központ 2030 Érd, Alsó u. 9. • E-mail: dalane@freemail.hu, haboslaci@freemail.hu • IRKA logó: Mezőfi Virág • Nyomdai munkák: Progresso Print Kft. • Kiadja a Szepes Gyula Művelődési Központ • ISSN:2062-8048